

**Aan:**

De leden van de subcommissie Bestemmingsplannen Rotterdam.  
Postbus 70012  
3000 KP Rotterdam

**Datum:** 11-7-2024

**Betreft:** Plan Windwinning Hoekse Baan

**Uw kenmerk:** Zienswijze 9

**C.C:**

Geachte Commissieleden,

Tijdens de hoorzitting bestemmingsplan windwinning Hoekse Baan welke op 2 juli 2024 is gehouden heeft u, ondanks dat het een technisch lastig plan betreft, inhoudelijk goede vragen gesteld waarvoor mijn complimenten. Uw vragen zijn in de zitting onvoldoende beantwoord waardoor u het advies heeft uitgesteld. Terecht omdat het plan zwaarwegende gevolgen heeft voor de ruimtelijke kwaliteit en daarom een zorgvuldige ruimtelijke afweging behoeft.

U heeft in de hoorzitting de ambtelijke ondersteuning verzocht om schriftelijk aanvullende info te leveren. Met deze brief neem ook ik de vrijheid om u schriftelijk mijn aanvullende info te zenden over de onderwerpen waarover aan het einde van de hoorzitting nog vragen waren.

**Onderdeel 4 “plangebied” in onze zienswijze.**

**1. Onrechtmatige toepassing van artikel 6.28 lid 2 van de Provinciale Omgevingsverordening.**

Artikel 6.28 lid 2 staat onder specifieke instructieregels slechts een beperkte mate van aanpassing van de locatie begrenzingen toe. In de nieuwste versie van de toelichting op de omgevingsverordening worden de beleidskaders nader uitgelegd. Zie bijlage 1.

In de toelichting van het eerste lid wordt bevestigd dat windturbines grote invloed hebben op de ruimtelijke kwaliteit. Daarom zijn deze passend in enkelvoudige lijnopstellingen in samenhang en evenwijdig aan grote landschappelijke hoofdstructuren. (zoals de Nieuwe Waterweg). Bevestigd wordt dat om die reden de provinciaal aangewezen locaties geometrisch begrensd zijn. Het, via het omgevingsplan, mogelijk maken van het plaatsen van turbines met een as-hoogte hoger dan 45 meter buiten de begrensde locaties wordt expliciet uitgesloten. Dat is daarom alleen toegestaan voor plaatsing binnen de locatie begrenzingen.

In dat kader is in de overlegreactie van de provincie welke in de toelichting bij het bestemmingsplan is opgenomen te lezen:

*“Overlegreactie*

*In de toelichting (paragraaf 2.3.2) wordt gerefereerd aan het provinciaal beleid en de windlocaties in Zuid-Holland. De gemeente lijkt hier te stellen dat de turbinelocaties binnen een locatie voor windenergie volgens kaart 16 van de Omgevingsverordening liggen. Dat is alleen niet zo. Bij dit windpark is er namelijk sprake van een uitbreiding van het bestaande windpark Verlengde Nieuwe Waterweg. Dat is de reden dat wij kunnen instemmen met deze locaties, ondanks dat ze niet op kaart 16 staan. Dit wordt helemaal nu niet genoemd in de toelichting, maar is wel een nodige aanvulling om te verantwoorden waarom deze ontwikkeling voldoet aan het provinciaal beleid.”*

De toestemming van de provincie is daarom alleen aan de orde omdat het een uitbreiding is met 2 molens op de bestaande 6 molens van het windpark Verlengde Nieuwe Waterweg.

Het tweede lid van artikel 6.28 staat slechts een beperkte mate van aanpassing van de locatie begrenzings toe. In de toelichting wordt bevestigd dat, voor het ruimtelijk inpassen of aanpassen van de begrenzings, specifieke instructieregels gelden waarbij er slechts onder voorwaarden inpassings- of uitbreidingsmogelijkheden zijn. Daarbij wordt gesteld dat, als toevoeging op de van toepassing zijnde generieke algemene regels over de ruimtelijke kwaliteit, de uitbreiding een samenhangende eenheid met de bestaande molens moeten blijven vormen. Het gaat dan om zaken als herkenbaarheid als cluster óf als lijnopstelling, de molens moeten daarvoor op regelmatige afstanden van elkaar staan en eenzelfde draairichting hebben.

De onderlinge afstand tussen de 6 molens van het windpark Verlengde Nieuwe Waterweg is ca. 430 meter. De afstand tussen de meest westelijke molen van het windpark Verlengde Nieuwe Waterweg en de meest westelijke molen in dit plan is bijna 2200 meter!! Zie bijlage 2. De nieuwe molens zijn ook 80 meter hoger en aanzienlijk breder dan die van windpark Verlengde Nieuwe Waterweg. De nieuwe molens zijn niet in de lijnopstelling van windpark Verlengde Nieuwe Waterweg gelegen maar ver weg op andere locaties. Van een samenhangende eenheid is dan ook uitdrukkelijk geen sprake.

Er wordt om die redenen in dit bestemmingsplan niet voldaan aan de in artikel 6.28 lid 2 van de omgevingsverordening gestelde voorwaarden voor een beperkte mate van aanpassing van de locatie begrenzings. In onze zienswijze maken wij dan ook bezwaar tegen de toestemming van de provincie.

Er is uitdrukkelijk sprake van twee nieuwe locaties.

Voor nieuwe locaties is wijziging van de omgevingsverordening noodzakelijk en een nieuwe planMER.

## **2. Onrechtmatig geen nieuwe project MER uitgevoerd.**

In de toelichting van artikel 6.28 het tweede lid onder a wordt de uitbreiding van een windpark via het omgevingsplan beperkt tot maximaal 5MW. Waarbij rekening moet worden gehouden met de lokale omstandigheden, en mits de uitbreiding een samenhangend geheel vormt met het bestaande windpark, en aan de overige regels uit de Omgevingsverordening wordt voldaan zoals hierboven toegelicht.

Verder stelt de toelichting dat een reguliere Windturbine een vermogen levert tussen de 2 en 4 MW. Dat betekent dat onder deze voorwaarden parkuitbreidingen met één of twee windturbines mogelijk zijn. Opgemerkt wordt dat een windturbinepark gedefinieerd wordt als een park dat bestaat uit ten minste drie windturbines. Eén of twee windturbines zijn volgens deze definitie geen windturbinepark en vallen zodoende buiten de reikwijdte van de plan MER-plicht.

De uitbreiding met de twee turbines in het voorliggende bestemmingsplan Windwinning Hoekse Baan betreft een gezamenlijk vermogen van tussen de 9 en de 18 MW. Daarmee wordt niet aan de in de verordening gestelde beperking voldaan om buiten de reikwijdte van de MER-plicht te vallen.

In samenhang met de voornoemde beleidskaders is het aannemelijk dat artikel 6.28 vooral voor lijnopstellingen van 3 of meer molens is bedoeld. Immers alleen als bij de uitbreiding met 1 of 2 molens wordt voldaan aan het nabij dezelfde locatie in stand houden van de samenhang met de overige molens van het park door, herkenbaarheid als cluster óf als lijnopstelling met regelmatige afstanden tussen de molens met dezelfde draairichting, kan terecht gebruik gemaakt worden van de project MER welke voor de reeds bestaande molens is gemaakt en hoeft voor de uitbreiding geen nieuwe MER te worden gemaakt.

Nu er geen sprake is van enige samenhang en de uitbreiding ruim twee kilometer verderop als solitaire molen midden op een klein bedrijventerrein is gelegen is onterecht geen nieuwe project MER uitgevoerd. De milieumomstandigheden zijn daar totaal anders.

### **3. Afstand tot de locatiegrenzen en strijd met de bepalingen over het voorkomen van solitair in het landschap staande windmolens.**

Meer dan 500 meter afstand van de westelijke molen tot aan de, voor de keuze van locatie 32 en 31 bepalende hoofdstructuur van de Nieuwe Waterweg, en de meer dan 2 kilometer afstand van de westelijke molen tot aan de dichtstbijzijnde molen van windpark Verlengde Nieuwe Waterweg kwalificeert niet als een beperkte mate van aanpassing van de locatiebegrenzingsen.

In de RES, de VRM, de provinciale omgevingsverordening en het daarbij horende planMER wordt uitdrukkelijk als beleidskader aangegeven dat de locaties voor windmolens gelegen moeten zijn in een lijnopstelling langs landschappelijke hoofdstructuren. De zoeklocaties 31 en 32 zijn daarom door de provincie concreet geometrisch afgebakend tot een strook van ca 150 meter breed langs de Nieuwe Waterweg.

In het voorliggende bestemmingsplan is de nieuwe locatie voor de westelijke molen ca. 500 meter vanaf de Nieuwe Waterweg gelegen. Het deskundige rapport over dit criterium bevestigt dat voor de locatie de samenhang met de landschappelijke hoofdstructuur van de Nieuwe Waterweg slechts vermoed kan worden.

In de ambtelijke beantwoording tijdens de hoorzitting werd gesteld dat de westelijke locatie niet op 500 meter afstand was gelegen maar slechts op 200 meter. Dat is onjuist! Het kaartje in bijlage 3 toont aan dat de afstand van die nieuwe locatie tot de Nieuwe Waterweg meer dan 500 meter is.

De voornoemde beleidskaders bepalen ook dat solitair in het landschap staande windmolens voorkomen moeten worden.

Artikel 4.10.2. van de Milieueffectenrapportage voor de module Energietransitie stelt: *“Daarnaast worden richtpunten gehanteerd ten aanzien van een minimaal aantal turbines in een lijnopstelling (3 stuks, evenwijdig aan de infrastructuur) en een cluster (minimaal 4 in samenhang)”. Een lijnopstelling van gelijkwaardige molens welke dezelfde kant opdraaien beperken immers de landschappelijke verstoring.*

In de gemeentelijke Leidraad Windenergie 2021 stelt de gemeente haar voorwaarden vast voor de realisatie van windturbines op land binnen haar gemeente. Waarin o.a.:

- *Windturbines staan in ruimtelijk heldere opstellingen - lijn of cluster - waarbij binnen één windproject alle turbines gelijk zijn qua type, kleur, hoogte en rotordiameter*
- *(gestreefd wordt om solitaire (= 1 of 2) windmolens te voorkomen).*
- *Openbare ruimte (en met name bomen en groenstroken) worden zoveel als mogelijk gespaard.*
- *Windturbines verstoren geen belangrijke zichtlijnen in het (stedelijke) landschap.*

De locaties in dit plan maken echter twee solitaire molens mogelijk welke qua afmetingen aanzienlijk groter zijn dan alle andere molens in de omgeving welke wel allemaal in lijnopstellingen langs landschappelijke hoofdstructuren staan. Deze nieuwe molens zullen al vanaf 5 km als solitair in het landschap staand object herkenbaar zijn. Het deskundige rapport beoordeeld deze criteria dan ook als negatief. In 5.6.3. van de toelichting bij het plan geeft de gemeente niet aan waarom zij in strijd met haar eigen leidraad handelt en dat aanvaardbaar vindt.

Bij de locaties in het voorliggende plan is er geen sprake meer van een lijnopstelling langs landschappelijke hoofdstructuren, de locaties zijn daarom strijdig met de voornoemde beleidskaders zoals o.a. opgenomen in de provinciale verordening. Er is bovendien geen sprake van acceptabele landschappelijke inpassing en o.a. daarom geen sprake van goede ruimtelijke ordening.

#### **4. Strijd met artikel 2.2.1 Ruimtelijke kwaliteit in de VRM.**

In het deskundigenrapport en de toelichting wordt terecht gesteld dat er door de bouw van deze 250 meter hoge windmolens een geheel nieuwe bouwlaag boven het gebied ontstaat. De bestaande gebiedsidentiteit wordt daardoor sterk aangetast. Om die reden is naar mijn mening het bestemmingsplan in strijd met artikel 2.2.1 Ruimtelijke kwaliteit in de VRM.

#### **Onderdeel 3 “Alternatieve locaties” in onze zienswijze.**

In onze zienswijze stellen wij het nabijgelegen perceel bekend als de Oranjeheuvel als alternatieve locatie voor. Zie bijlage 4 en 5. Dit is een thans braakliggend perceel van ruim 30 hectare, in eigendom van de gemeente Rotterdam.

Het perceel heeft bij de transformatie in het op 13 juli 2021 vastgestelde bestemmingsplan Oranjebonnen al de bestemming duurzame energieopwekking gekregen waarbij een zonnepark van 25 hectare is voorzien. Windwinning sluit perfect aan bij de functie duurzame energieopwekking.

In onderdeel 4.10.3. in het planMER bij de omgevingsverordening staat zelfs de voorkeur voor het combineren van de functies zonne- en windenergie op 1 locatie beschreven. Zie bijlage 6.

Meer voordelen van de Oranjeheuvel als alternatieve locatie:

- Deze locatie is gelegen in het zoekgebied van locatie 31.
- Mochten de locatiegrenzen iets aangepast moeten worden dan wordt op deze locatie wel voldaan aan de voorwaarden voor het toepassen van artikel 6.28 lid 2.
- Daardoor zijn op deze locatie wellicht zelfs meer dan 2 windturbines te realiseren.
- Er zijn geen gebouwen aanwezig en er is geen planschade te verwachten.
- De nieuwe windmolens sluiten daar veel beter aan bij de nabij gelegen andere hoge objecten zoals het windpark Nieuwe Waterweg en de nabijgelegen hoogspanningsmasten.
- De nieuwe molens zijn daardoor niet herkenbaar als solitair in het landschap staande objecten waardoor het plan niet strijdig is met de gemeentelijke leidraad windenergie.
- Het perceel is direct gelegen naast de bestaande landschappelijke hoofdstructuren Nieuwe Waterweg, het Oranjekanaal en de Hoekse Baan.
- Zon- en windparken zijn qua productie momenten complementair aan elkaar. In de winter en 's nachts produceert een zon-park nauwelijks energie maar een windpark wel. Op deze locatie zijn beide functies daardoor optimaal via Cable pooling te koppelen.
- De economische haalbaarheid op dit perceel is door bovenstaande voordelen aanzienlijk beter.

#### **Onderdeel 1 “Procesparticipatie” in onze zienswijze.**

In onze zienswijze geven wij aan dat in de toelichting van het ter inzage gelegde bestemmingsplan staat dat er over de overlast afspraken met de omliggende bedrijven in het gebied zijn gemaakt en er overeenkomsten worden gesloten. In de reactie op onze zienswijze bevestigt de gemeente dat dit onjuist is en dat daarover geen afspraken zijn gemaakt. Het ter inzage gelegde document is daarom onjuist en zelfs misleidend, de lezer gaat er immers vanuit dat de acceptatie met de omliggende bedrijven geregeld is en hoeft om die reden daarover geen zienswijze in te dienen. Het is in dat verband opvallend dat er wel 17 zienswijzen van bedrijven in het gebied zijn maar de ondernemersvereniging en de wijkraad geen zienswijze hebben ingediend. Wellicht ondervond het klankbordoverleg dezelfde misleiding.

Het voorstel van het college aan de raad is om onze zienswijze ongegrond verklaren, maar wel de misleidende tekst uit de toelichting te halen. Daarmee is de misleiding tijdens de ter inzagelegging niet ongedaan gemaakt. Onze zienswijze is gegrond en de reactie van de gemeente is ontoereikend.

In de Nota van antwoord op de zienswijzen ontbreken tal van significante onderdelen uit onze zienswijze. De gemeente verzuimd daarmee om die zienswijzeonderdelen te behandelen.

Door beide bovenstaande punten is er sprake van een onjuist door de gemeente uitgevoerde planologische procedure.

#### **Netcongestie in het gebied.**

In de hoorzitting werd door een commissielid en de ambtelijke ondersteuning gesteld dat de extra productiecapaciteit van beide nieuwe windturbines zou helpen om de netcongestie voor het afnemen van stroom in het gebied op te lossen. Dit is echter niet aannemelijk. In het gebied staan immers al tal van windturbines met een forse productiecapaciteit en nog is er afnamecongestie. Volgens Eneco wordt slechts 40% van die al aanwezige capaciteit aan het net geleverd. Zie overleg verslag als bijlage 7.

Netcongestie los je niet op door meer productiecapaciteit te plaatsen maar door het net te verzwaken. Uiteraard kan dat met de productie en afname binnen het gebied het meest efficiënt. Daarmee zou dan de al aanwezige productiecapaciteit beter benut kunnen worden. Het voorliggende bestemmingsplan helpt dus niet mee in het oplossen van de afnamecongestie.

Zon- en windparken zijn qua productie complementair aan elkaar. In de winter en 's nachts produceert een zon-park nauwelijks energie maar een windpark wel. Door deze functies via 1 aansluiting te combineren kan wel netcongestie worden verminderd. Voorwaarde voor zo'n koppeling is wel dat de installaties zo dicht mogelijk bij elkaar liggen.

Concreet verzoeken wij:

- De subcommissie Bestemmingsplannen om onze zienswijze op alle onderdelen als gegrond te adviseren.
- De commissie Bouwen, Wonen en Buitenruimte om onze zienswijze op alle onderdelen als gegrond te verklaren.
- De gemeenteraad om het bestemmingsplan Windwinning Hoekse Baan af te wijzen.
- De gemeente en de initiatiefnemers om onze voorgestelde alternatieve locatie te onderzoeken.

Met vriendelijke groeten,  
Jadimo Holding B.V.  
(directeur).